

N° 14. 199

17/9-57

5.000:-

Selostus N o k i a n kauppalaan k a n k a a
t a a n osan P i h l a j a m ä e n viikintä
kautisen löytöpaikan tarkastuksesta, jonka
Hämeen Museon hoitaja maisteri Esko Sarasmo
suoritti 3.9.1957

Suomen postin 14. 199: 1-6.

Liitteenä kartta ja 5 valokuvaa, (jotka lähetetään myöhemmin), *filmit*
21333-35

Paikka on peruskartan 1:20 000 mukaan 850 m lännenpuoleiseen pohjois-
seen Nokian kirkosta ja 320 m Vihmusjärven rannasta luoteeseen kaup-
palaan omistamalla tontilla Vihmuskatu 17. Eteläpuolella Vikkulanka-
dan varrella on Alakansakoulu, länsipuolella V. Lehtomäen kauppakartano.

Saatuani sanomalehdistä tietää, että Nokialla oli katutöissä
tehty muinaislöytöjä ja varmistettuani rakennustoimistosta, ettei paik-
kaa enää pengottu, sovin löytöjen talteenottajan opettaja L. Nissilän
kanssa käynnistä paikalla 3.9.57.

Käytössä oli suuri maaleikkaus, Vihmuskadun jatkanainen Vik-
kulan kadusta pohjoiseen, ja oli sitä tekemässä suurehko työryhmä pus-
kuritraktorin avustamana. Löydökset olivat tulleet esille työn alku-
vaiheessa leikattaessa Pihlajamäki- nimisen n. 40 x 60 m laajan itä-
länsi- suuntaisen kumman läntistä laitaa. Kumpare on n. 3 m korkea,
nurmetunut, puita kasvava ja täynnä suuria suuria kiviä ja siirto-
lohkareita. Leikkaus oli 1-2 m syvä ja 6 m leveä. Lisäksi tuli vielä
viihdo syrjän luiska mualle, paitsi näkin kuistin kohdalle. Löytöjen
tapahtuessa töitä tehtiin vielä käsipelillä, hanki- ja lapiotyönä.

I löytökohta: (2) 5 keihäänkärkeä löysi työmies Jorma Hirvo 19.8.
(osate: Nokia, 2. piiri, Haavisto)

Keihäänkärjistä yksi hävisi, joutui mullan mukana autoon,

ja yksi meni kangen iskusta poikki. Tämä maan kulmaus oli suurten kivien, joukossa metrisiä järkäleitä, muodostamaa lounikkoa. Enjä kärki oli ollut viistosta humuksen alla ja muut lähellä, niin että oli näyttänyt, kuin ne olisi kivien keloon pistetty. Lähellä oli ollut omenapuu.

II löytökohta: edellisestä n.8 m pohjoiseen pienin keihäänkärjistä,
samana päivänä ja saman löytämä.

Löytösuhteet olivat samanlaiset kuin edellisessäkin; tuli 40-50 cm syvältä humuksen alta soran rajasta. Maan pinnalla ei tässä kohdassa enää ollut lounikkoa, mutta maaperä oli erikoista. Kun se muualla leikkauksessa oli kovaksi iskostunutta, harmasta, kivikkoista hiekkaa, oli täällä kohdalla n.2 m leveä juoni löysää, keltaista, mutta muuten samanlaista kivikkoista hiekkaa. Juoni ulottui leikkauksen pohjaan ja jatkui rinteessä. Miehet arvelivat, että maata olisi kaivettu, mutta kun se on tavettoman kovaa, siihen näin suurta näköjään tarkituksetonta kaivantoa on tehty. Vesisuunta arveltiin maaperän erilaisuuden syyksi myöskin. Löydös oli tullut tämän löysän soran alueen pään kohdalta.

III löytökohta: edellisestä 2-3 m pohjoiseen kirveen, rautadan pa-
loja sankoneen, saviastian pälsia löysi työmies Mauno
Hietaniemi 30.8. (Osoite: Nokia, 7.piiri)

Nämäkin esineet olivat humuksen ja soran rajalla. Ensinnä oli tullut näkyviin padan kappale, sitten sanko, jota nostettaessa seurasi kummassakin päissä sinkilästä kiinni pala pataa. Samasta paikasta tuli lisää padan paloja ja myös saviastian palat. Kirves oli padan ulkopuolella. Oli näyttänyt, kuin olisi pata aikoinaan ollut tulella kahden kiven varassa. Hiiliä oli runsaasti.

Muita esineitä eivät miehet olleet havainneet, vaikka niitä erityisesti tarkasivat, kun ensimmiset löydöt tulivat jo leikkauk-

sen alkupäästä. Leikkauksen syvyyssä oli nähtävänä humusmaata. Sitä oli n. 20-30 cm paksulta, joten miesten arvio 40-50 cm lienee ollut liioteltu tai on rinteeseen alemmaksi multa kertynyt paksunmalti. Humuksessa oli tiilen ja fajanssiastioiden siruja, mutta ei polttua luuta. Kaaperä ei kauttaaltaan ollut kivikkoista soraa, vaan parin metrin päässä mökistä pohjoiseen se leikkauksessa jyrkkäreajaisesti muuttui hienoksi kivettömäksi hiedaksi. Siitä lähtien oli puskuritraktori ollut töissä, mutta mitään erikoista ei ollut ilmennyt.

Pihlajamäki on ollut hyvin näkyvä paikka. Maasto viettää s siitä melko jyrkästi Viinussjärveen ja lovenmin muihinkin suuntiin. Pohjoispuolella viettä on tosin vain n. 1,5 m, ja alkaa tasaisemmat pellot.

Kuitenkin löydöksiä täytynee pitää vain asumajätteinä, ellei näistä enää myöhemmin hautouksia tavata. Mäen kummassakin päässä on kylläkin asuinrakennukset ja ja kummallakin omat ulkorakennuksensa, mutta niille ei ole paljoa perustuksia kaivettu eikä näkeä muutenkaan näytä käynnellyn, joten on mahdollista, että siitä vastaispuolelta jostain vielä löytyisi. Nyt ei ollut tietoa, että näkeä enempää kaiveltaisi.

Löytäjät voivoivat löytöpalkkiota ja soisivat lisäksi mielellään, että esineistä osa tulisi näytteille Nokian museoon. Museo saaneekin lähiaikoina käyttöönsä lisää tilaa, ja pieni esihistorian nurkkaus on tarkoituksena järjestää.

Tampereella 5.9.1957

Esko Saranto

NOKIA

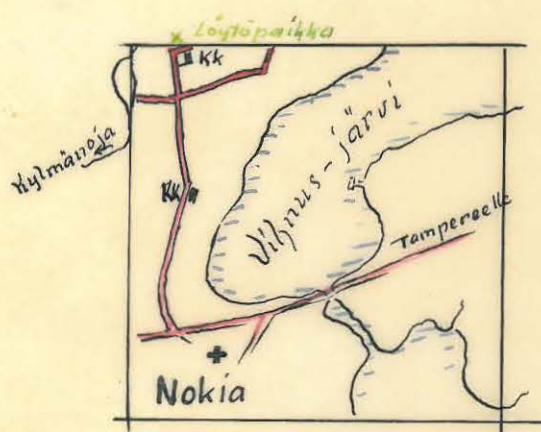
Kankaanlaka

Pihlajamäki

Vihnuskatu 17

Viihkinhikautinen löytö 19.30.8.57

Tarkastanut E. Sarasmo 3.9.57.

Peitepiirros peruskartasta 1:20 000
lehti Nokia = № 2123/05

Vihnuskatu

L-e-i-4-4-a-u-s

Niedamaata

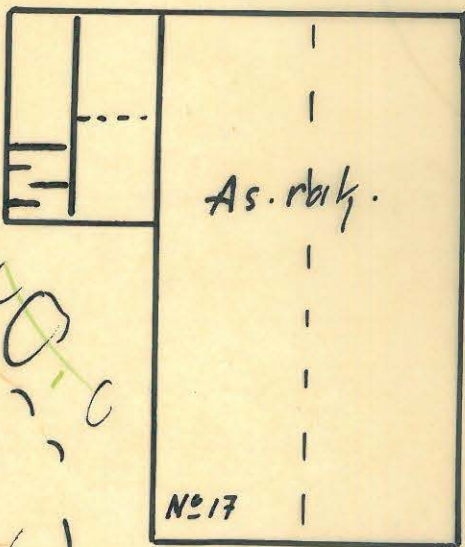
Luiska

Kovaa harikkhoa

Pehmeää harikkhoa

Kovaa harikkhoa

Luiska

Pihlajamäki

Vikkulankatu

F 21333

Idästä kuvattuna lps. I
haaratoljan takana.
Edessä Viikulan katu.

F 21334

Viikulan katu. Viik.
haut. löytöpaikka.

F 21335

Viikulan k. 17. Katuselik-
kaus laurausta. Lps II
auton nokan alareu-
massa. Lps III lauran kes-
kellä.